

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/1034/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6712220494
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivica Hanusková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6712220494.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v právnej veci navrhovateľa Dopravný podnik Bratislava, a. s., so sídlom Olejkárska 1, 814 52 Bratislava, IČO: 00 492 736, právne zastúpeného JUDr. Vladimírom Kánom, advokátom, Advokátska kancelária ECKER-KÁN & partners, so sídlom Námestie M. Benku 9-C1, 811 07 Bratislava, proti odporcovi N. L., nar. XX. XX. XXXX, bytom U. X, XXX XX V., t. č. na neznámom mieste, zastúpeného opatrovníčkou Teréziou Pečkovou, súdnou tajomníčkou Okresného súdu Zvolen, o zaplatenie 50,70 € s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 11C/52/2014-41 zo dňa 11. 07. 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým odporcovi uložil povinnosť nahradiť navrhovateľovi trovy konania vo výške 16,50 € do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku z r u š u j e a v tomto rozsahu vec v r a c i a na ďalšie konanie.

Vo zvyšku zostáva rozsudok okresného súdu n e d o t k n u t ý.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 50,70 € titulom zaplatenia cestovného vo výške 0,70 € ako aj titulom zaplatenia pokuty vo výške 50 € podľa čl. 6 Prepravného poriadku Mestskej hromadnej dopravy v Bratislave a čl. 5 tarify Mestskej hromadnej dopravy Bratislava.

O trovách konania rozhodol okresný súd podľa § 150 ods. 2 O. s. p. s odôvodnením, že súd považoval za neprimeranú náhradu trov konania vo výške 103,74 € pri uplatnenej istine 50,70 €. Navrhovateľovi preto priznal len právo na náhradu trov konania za zaplatený súdny poplatok vo výške 16,50 €.

Proti rozsudku okresného súdu podal v zákonnej 15 dňovej lehote (§ 204 ods. 1, veta prvá, O. s. p.) odvolanie navrhovateľ, a to v časti výroku o náhrade trov konania. V odvolaní proti výroku o trovách konania navrhovateľ namietal, že okresný súd vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci, nakoľko nesprávne aplikoval ust. § 150 ods. 2 O. s. p. Mal za to, že okresný súd nesprávne rozhodol o primeranom znížení trov konania a neodôvodnene priznal trovy konania vo výške odlišnej od trov konania uplatňovaných navrhovateľom v návrhu na začatie konania vo veci samej. Nespochybnil, že predmetnú vec je možné považovať za drobný spor podľa § 200ea O. s. p., avšak neprimeranosť trov konania v takýchto sporoch voči pohľadávke je potrebné v jednotlivých prípadoch posudzovať individuálne. Ani v prípade drobného sporu sa nezmenila rovnosť účastníkov konania, nemožno preto nepriznať, resp. znížiť trovy konania len preto, že ide o drobný spor, s poukazom na ust. § 150 ods. 2 O. s. p., pretože takýmto postupom, ktorým súd náležite neodôvodnil svoje rozhodnutie, resp. úplne absentujú argumenty, ktoré by mali pre rozhodnutie rozhodujúci význam nepochybne odníma účastníkovi konania možnosť konať pred súdom. Ak teda aj okresný súd pristúpil k zníženiu náhrady trov konania, svoje

rozhodnutie žiadnym spôsobom neodôvodnil, ak v zmysle dôvodovej správy môže súd k tomuto zníženiu pristúpiť len v prípade neprimeraných trov, ktoré sú voči pohľadávke v drobných sporoch neprimerané, teda, ak trovy konania predstavujú niekoľkonásobne vyššiu sumu ako samotná pohľadávka. Okresný súd sa však vôbec nezaoberal výškou vzájomného pomeru výšky trov konania, trov právneho zastúpenia a istiny. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu v napadnutom výroku o náhrade trov konania zmenil tak, že uloží odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi nielen súdny poplatok vo výške 16,50 €, ale i trovy právneho zastúpenia vo výške 87,24 € do troch dní.

Vyjadrenie k odvolaniu nebolo podané.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.) prejednal odvolanie viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania v zmysle ust. § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. rozsudok okresného súdu v napadnutom výroku o náhrade trov konania, teda vo výroku, ktorým okresný súd uložil odporcovi povinnosť nahradiť navrhovateľovi trovy konania vo výške 16,50€ do troch dní, zrušuje podľa § 221 ods. 1 písm. f) O. s. p. a v tomto rozsahu vec vracia okresnému súdu podľa § 221 ods. 2 O. s. p. na ďalšie konanie, a to z nasledovných dôvodov:

Podľa § 221 ods. 1 písm. f) O. s. p. súd rozhodnutie zruší, len ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je požiadavka riadneho odôvodnenia rozhodnutia jedným zo základných atribútov spravodlivého procesu. Dodržiavanie povinnosti odôvodniť rozhodnutie má zaručiť transparentnosť a kontrolovateľnosť rozhodovania súdov a vylúčiť ľubovôľu, lebo len vecne správne (zákonu celkom zodpovedajúce) rozhodnutie a náležite, t.j. zákonom vyžadovaným spôsobom odôvodnené rozhodnutie, napĺňa ústavné kritériá vyplývajúce preň z Ústavy Slovenskej republiky a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Rozhodnutie súdu musí dať dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah povinnosti rozhodnutie riadne odôvodniť sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle všetkých okolností každej veci.

Občiansky súdny poriadok minimálne kritériá pre odôvodnenie rozsudku stanovuje v § 157 ods. 2, podľa ktorého ustanovenia, súd v odôvodnení rozsudku uvedie, čoho sa navrhovateľ domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca, prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Pokiaľ sa jedná o uznesenie, zákon sa o obsahových náležitostiach jeho odôvodnenia nezmieňuje, keď v § 169 ods. 1 O. s. p. len pomerne stroho konštatuje, že odôvodnenie sa uvedie v písomnom vyhotovení uznesenia, a v odseku 2 prvá veta tohto ustanovenia stanovuje, ktoré uznesenia odôvodnenie obsahovať nemusia. Z dôvodu absencie komplexnejšej právnej úpravy, je pri posudzovaní obsahových náležitostí odôvodnenia uznesenia primerane potrebné postupovať podľa § 167 ods. 2 O. s. p. a citované ustanovenie § 157 ods. 2 O. s. p. (týkajúce sa povinnosti súdov odôvodniť svoje rozhodnutia) treba z hľadiska čl. 46 ods. 1 Ústavy SR ako aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Garcia Ruiz v. Španielsko z 21. januára 1999, ods. 26) vykladať a uplatňovať tak, že aj uznesenie musí vo svojom odôvodnení obsahovať dostatočné a relevantné dôvody, na základe ktorých bolo založené. Teda aj v rámci uznesenia je potrebné, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie podstatné a právne významné.

Podľa názoru odvolacieho súdu však rozsudok okresného súdu v napadnutom výroku o trovách konania navrhovateľa uvedené atribúty nespĺňa.

Z odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu, ktorým uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi trovy konania vo výške 16,50 € v zmysle ust. § 150 ods. 2 O. s. p. nevyplýva, z akých skutočností vychádzal, ak dospel k právnemu záveru, že náhrada trov konania je neprimeraná voči uplatňovanej

pohľadávke. Aj odôvodnenie uznesenia okresného súdu vo vzťahu k výroku o trovách konania musí obsahovať hodnotiace úvahy, či myšlienkové postupy okresného súdu, na základe ktorých dospel k záveru o aplikácii ustanovenia o náhrade trov konania, nakoľko vydanie rozhodnutia neobsahujúceho dostatočné, o to viac žiadne odôvodnenie, možno považovať za odňatie možnosti účastníka konať pred súdom. Porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa účastníkovi konania odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu, v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Navyiac, nedostatok dôvodov zároveň robí rozhodnutie v inštančnom postupe nepreskúmateľným pre jeho neurčitost'.

Ust. § 150 ods. 2 O. s. p. upravuje samostatný dôvod moderačného práva súdu, ktoré sa však vzťahuje iba na drobné spory a je podmienené pomerom pohľadávky vo veci samej a náhrady trov konania, na ktorú by inak úspešný účastník konania mal právo. Ak je teda rozhodujúcim hľadiskom uvedený pomer pohľadávky a náhrady trov konania, prakticky neprichádza do úvahy plné nepriznanie náhrady trov konania. Ak by sme akceptovali možnosť nepriznania akejkoľvek náhrady trov, v konečnom dôsledku by to totiž znamenalo, že účastník, ktorý žiadnu povinnosť neporušil a domáha sa „iba“ ochrany svojich práv prostredníctvom súdu, by musel znášať sám všetky náklady spojené s uplatnením práv. V žiadnom prípade nemožno akceptovať argumentáciu, že hromadné uplatňovanie a vymáhanie pohľadávok je výhodné pre veriteľov, ako aj advokátov, a tým odôvodňovať nepriznanie náhrady trov konania, a to aj z dôvodu, že takýto výklad nezodpovedá právu na spravodlivú súdnu ochranu, ale je aj priamou podporou hromadného porušovania práv, nakoľko za porušenie práva pri nepriznaní náhrady trov konania v podstate nehrozia žiadne dôsledky.

Z práva na spravodlivý proces vyplýva povinnosť súdu vytvoriť pre účastníkov konania procesný priestor na to, aby sa vyjadrili i k eventuálnemu uplatneniu moderačného práva podľa § 150 O. s. p., ak všeobecný súd takýto postup prípadne zvažuje a vznášali prípadné tvrdenia či dôkazné návrhy, ktoré by mohli aplikáciu tohto ustanovenia ovplyvniť. Táto povinnosť je naliehavejšia v rámci odvolacieho konania, kedy po prijatí rozhodnutia už účastník konania nemá procesný nástroj ako svoje námietky uplatniť, na rozdiel od rozhodnutia prvostupňového súdu, kedy možno námietky vzniesť aspoň ex post v odvolaní (rozhodnutie Ústavného súdu ČR II. ÚS 828/06). Z uvedeného možno vyvodíť, že ak by odvolací súd akýmkoľvek spôsobom rozhodol o náhrade trov konania, o ktorej okresný súd rozhodol bez akéhokoľvek odôvodnenia, došlo by i k porušeniu zásady dvojinstančnosti súdneho konania.

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 759/2013 zo dňa 21.05.2014, podľa ktorého je ust. § 150 ods. 2 O. s. p. ustanovením s tzv. relatívne neurčitou hypotézou ponechávajúcou na zvážení súdu, či trovy konania sú voči uplatnenej pohľadávke neprimerané, resp. čo vôbec pod neprimeranosťou treba rozumieť. Ide teda o také ustanovenie, ktoré dáva relatívne široké medze pre sudcovské uváženie, resp. sudcovský zmysel pre spravodlivosť. Úvaha súdu však v prejednávanom prípade absentuje, v dôsledku čoho ide o rozhodnutie arbitrárne bez možnosti jeho preskúmania odvolacím súdom.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti neostávalo odvolaciemu súdu iné, len rozsudok okresného súdu v napadnutom výroku o náhrade trov konania podľa § 221 ods. 1 písm. f) O. s. p. zrušiť a v tomto rozsahu vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

Pokiaľ ide o výrok, ktorým bola odporcovi uložená povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 50,70 €, tento nebol odvolaním napadnutý, preto zostáva podľa § 206 ods. 3 O. s. p. nedotknutý.

Okresný súd bude v ďalšom konaní postupovať vo vyššie naznačenom smere, teda okrem toho, že v odôvodnení rozhodnutia odkáže na príslušné ustanovenie právneho predpisu, podľa ktorého o náhrade trov konania rozhodol, zároveň svoje rozhodnutie aj dostatočne odôvodní a vysporiada sa s námietkami navrhovateľa uvedenými v odvolaní.

Ak odvolací súd zruší rozhodnutie a vec vráti súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvého stupňa v novom rozhodnutí o veci (§ 224 ods. 3 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.